

## Скривено благо библиотека Србије

Нађа Стојковић  
Народна библиотека Србије, Београд  
nadja.stojkovic@nb.rs

Заједница матичних библиотека Србије. *Скривено благо библиотека Србије: најдрагоценији експонати из завичајних збирки јавних библиотека у Србији.* Београд: Заједница матичних библиотека Србије, 2010.



Публикација *Скривено благо библиотека Србије: најдрагоценији експонати из завичајних збирки јавних библиотека у Србији* је каталог истоимене изложбе коју је организовала Заједница матичних библиотека Србије у оквиру свог годишњег скупа *Библионеџ 2010*. У складу са циљем да се на једном месту окупи и јавности прикаже најзначајније писано наслеђе, изабран је по један експонат из библиотечког фонда за сваки политичко-територијални округ. Каталог садржи 26 експоната.

Севернобачки округ представио се најстаријом књигом у завичајном фонду Градске библиотеке у Суботици *Од свакој њо мало...*, штампаном у Пешти 1764. године. Средњобанатски округ објавио је дело *Ришмови* Тодора Манојловића из фонда Градске народне библиотеке „Жарко Зрењанин“. Севернобанатски округ даје лист Уједињене омладине српске *Омлагинска заједница* (свеска 3 из 1869. године, која садржи записник са Скупштине Уједињене омладине српске). Јужнобанатски округ представља први српски лист у Вршцу *Вршачка кула*, штампан 1867. године. Експонат Западнобачког округа је *Пријатељ српске младежи*, први дечји лист који је излазио у Сомбору 1866. и 1867. године. *Застава Читаонице творничких радника и намјештеника 1902 – 1927*, из фонда Матичне библиотеке „Јован Грчић Миленко“ у Беочину, експонат је Јужнобачког округа. Сремски округ се представио делом Стефана Новаковића, штампаним 1839. године, *Крашке ђоучне ђриче*, из фонда Библиотеке „Глигорије Возаревић“ из Сремске Митровице. Мачвански округ представља *Лешојис епархије шабачке*, рукопис Григорија Бабовића настао 1941. године, власништво библиотеке из Шапца. Целокупна дела Љубомира П. Ненадовића, из фонда Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ из Ваљева, експонат су Колубарског округа. Подунавски округ представља прва књига историјског романа *Ђурађ Бранковић*, штампана 1859. године, власништво Народне библиотеке из Смедерева. Књига приповедака Радоја М. Домановића, објављена 1899. године, власништво Народне библиотеке „Илија М. Петровић“ из Пожаревца, експонат је Браничевског округа. Шумадијски округ представља рукопис настао између 1858. и 1888. године, власништво Народне библиотеке „Вук Караџић“ из Крагујевца. Дневник трговине браће Марковић за период 1897 – 1899. године, из фонда Народне библиотеке „Радислав Никчевић“ у Јагодини, представља Поморавски округ. Борски и Зајечарски округ представљају фотографије из колекција Народне библиотеке из Бора и Матичне библиотеке „Светозар Марковић“ из За-

јечара. Разгледнице Милутина Ускоковића из 1907. године, из фонда Народне библиотеке из Ужица, представљају Златиборски округ. Библиографија чачанског штампарства и издаваштва 1833 – 1941, власништво Градске библиотеке „Владислав Петковић-Дис“ из Чачка, експонат је Моравичког округа. Експонат Рашког округа је рукопис приповетке *Случај Арсенија Цветића* аутора Душана Радића, из фонда Народне библиотеке „Душан Радић“ из Врњачке Бање. Најстарија серијска публикација штампана у Крушевцу и прво епархијско дело у Србији, *Жича* (број 1-2 из 1889. године), власништво Народне библиотеке из Крушевца, представља Расински округ. Нишавски округ представља први нишки књижевни полумесечни часопис *Градина* (број 1 из 1900. и број 35-36 из 1901. године), власништво Народне библиотеке „Стеван Сремац“. Топлички округ представља плакат утакмице између дебелих и мршавих, власништво Народне библиотеке „Раде Драинац“ из Прокупља. *Тештер нишавске митрополије* за период 1834 – 1872, из фонда Народне библиотеке из Пирота, експонат је Пиротског округа. Дневници Николаја Тимченка, власништво Народне библиотеке „Радоје Домановић“ из Лесковца, експонат су Јабланичког округа. Пчињски округ представља часопис *Србадија* из 1882. године, власништво Народне библиотеке „Бора Станковић“ из Враћа. Лист *Београдске ојштинске новине* из 1931, из фонда Библиотеке града Београда, представља Град Београд. Косовско-митровачки округ представља документ *Тайија на кућу* из друге половине XIX века, власништво Градске библиотеке „Вук Караџић“ из Косовске Митровице.

Разноврсност експоната представља посебан квалитет изложбе и каталога, будући да је за сваки округ биран најрепрезентативнији примерак библиотечке грађе.

Публикација је користан водич кроз завичајне збирке јавних библиотека у Србији и, заједно са својим проширењем у електронској форми (виртуелном изложбом која се може видети на сајту Заједнице матичних библиотека Србије), успешан покушај афирмације и промоције српске културне баштине и ван локалних оквира.